

РЕШЕНИЕ

№ 168

гр. София, 13.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, NO XIII ВЪЗЗ. СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Даниела Борисова

Членове: Милен Михайлов
Анна Кофинова

при участието на секретаря Татяна Ив. Асенова
като разгледа докладваното от Даниела Борисова Въззивно наказателно дело от частен характер № 20231100607387 по описа за 2023 година

Производството е по реда на глава XXI НПК.

Образувано е по въззивна жалба на подсъдимия А. И. А. срещу присъда от 02.06.2023 г., постановена по нчхд № 13632/2022 г. по описа на СРС, NO, 100 състав, с която подсъдимият А. И. А. е признат за виновен по повдигнатото му с тъжбата на частния тъжител обвинение за извършено престъпление по чл. 148, ал. 1, т. 1 и т. 3 във вр. с чл. 146, ал. 1 НК за това, че е унижил честта и достойнството на Н. Г. И., ЕГН ***** – прокурор в РП Кюстендил в писмена станала й служебно известна жалба, депозирана пред Апелативна прокуратура – гр. София с вх. № 1841/2022 г. от 02.08.2022 г. с думите: „Прокурорката от КРП Н. И., която е има външен вид на проститутка...“. С обжалваната първоинстанционна присъда подсъдимият А. е освободен от наказателна отговорност на основание чл. 78а НК и му е наложено административно наказание „Глоба“ в размер на 1000 /хиляда/ лева.

Със същата присъда подсъдимия А. И. А. е признат за невиновен на основание чл. 304 НПК и оправдан по повдигнатото му с тъжбата обвинение, в частта относно написаното от него със следното съдържание: „/с диплом по право от ЮЗУ/, води разследването така, че да оневини един псевдобизнесмен от италиански произход номинално, но за сметка на това да му реши и обслужи бизнес-интересите, наместо последния да е вече предаден на съд...“.

Първият съд е уважил на основание чл. 45 ЗЗД предявения от частния тъжител и граждански ищец Н. Г. И. граждански иск срещу подсъдимия А. И.

А., като го е осъдил да заплати на частния тъжител и граждански ищец сумата от 2 500,00 /две хиляди и петстотин/ лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди в резултат от престъплението по чл. 148, ал. 1, т. 1 и т. 3 вр. с чл. 146, ал. 1 НК, ведно със законната лихва от датата на увреждането до окончателното изплащане на сумата. С присъдата си, първият съд е осъдил на основание чл. 189, ал. 3 НПК подсъдимия А. И. А. да заплати на частната тъжителка и граждански ищец Н. Г. И. направените от нея разноси в първоинстанционното производство в размер на сумата от 1 512,00 лева, от които 1 500,00 лева – адвокатско възнаграждение и 12,00 лева – държавна такса. Също така подсъдимия А. И. А. е осъден на основание чл. 189, ал. 3 НПК да заплати по сметка на СРС сумата от 100,00 /сто/ лева, представляваща държавна такса върху уважения размер на граждански иск, както и на основание чл. 190, ал. 2 НПК – по 5,00 /пет/ лева за служебно издаване на всеки изпълнителен лист.

С депозираната въззивна жалба и допълнението към нея подсъдимият А. И. А. моли въззивния съд да отмени присъдата на първоинстанционния съд, като излага твърдения, че същата е постановена от незаконен съдебен състав и при неспазване на правилата за местната подсъдност, поради което моли съда да върне тъжбата на съда, компетентен да се произнесе по нея – Районен съд Кюстендил. Алтернативно моли съда да отмени изцяло първоинстанционната присъда, с която е признат за виновен, поради това, че извършеното деяние не съставлява престъпление; че първоинстанционния съдебен акт е немотивиран, както и че направения доказателствен анализ е нелогичен.

С определение, постановено по реда на чл. 327 НПК, въззивният съдебен състав е приел, че за правилното решаване на делото не се налага събиране на нови доказателства и не се налага провеждане на въззивно съдебно следствие.

По делото е постъпила молба от адв. В. М., процесуален представител на частният тъжител Н. И., в която посочва, че доверителката ѝ е с променена фамилия – В.. Моли съда да остави без уважение подадената от подсъдимия А. въззивна жалба. Твърди, че по делото е безспорно установено, че подсъдимият А. е осъществил от обективна и субективна страна състава на престъплението по повдигнатото му обвинение. Излага се твърдение, че първият съд правилно и законосъобразно е уважил и предявения граждански иск. Моли съда да постанови решение, с което изцяло да потвърди постановената от първия съд присъда като правилна и законосъобразна. Моли за присъждане на направените по делото разноси.

Подсъдимият А. И. А., редовно призован не се явява пред въззивната съдебна инстанция в съдебно заседание и не се представлява.

В съдебното заседание пред въззивната инстанция процесуалният представител на частния тъжител Н. И., адвокат М. моли съда да постанови решение, с което изцяло да потвърди първоинстанционната присъда, като правилна и законосъобразна, т.к. обвинението е доказано. Намира, че по правилата на чл. 36 НПК, делото е подсъдно на СРС като първа инстанция, респективно на СГС като въззивна инстанция.

Частният тъжител Н. И. поддържа казаното от своя повереник.

Софийски градски съд, като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните и като извърши цялостна служебна проверка на атакувания съдебен акт съобразно изискванията на чл. 314 НПК намери, че са налице основанията по чл. 334, т. 4, вр. с чл. 24, ал. 5, т. 2 НПК за отмяна на атакуваната първоинстанционна присъда и прекратяване на настоящото наказателно производство от частен характер, т.к. тъжбата, инициирала образуването му не отговаря на условията, посочени в чл. 81, ал. 1 НПК.

В настоящия случай е ангажирана наказателната отговорност на подсъдимия А. И. А. с депозирана пред първоинстанционния съд частна тъжба, с твърдения за извършено от него от частен характер престъпление по чл. 148, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 вр. чл. 146, ал. 1 НК, а именно „обида“, нанесена публично и разпространена чрез печатно произведение. В обстоятелствената част на частната тъжба са инкриминирани от частната тъжителка И. думи и изрази, съдържащи се в депозирана до Апелативна прокуратура – гр. София от подсъдимия А. писмена жалба с вх. № 1841/2022 г. от 02.08.2022 г., а именно: „... Прокурорката от КРП Н. И., която е има външен вид на проститутка /с диплом по право от ЮЗУ/, води разследването така, че да оневини един псевдобизнесмен от италиански произход номинално, но за сметка на това да му реши и обслужи бизнес-интересите, наместо последния да е вече предаден на съд...“. Също така, частният тъжител И. е посочила в частната си тъжба, че намира така инкриминираните думи и изрази за неверни, позорни и неистински, накърняващи доброто ѝ име, нейната чест и достойнство, поради което и желае подсъдимия А. да понесе наказателна отговорност за извършеното престъпление.

На първо място е необходимо да се посочи, че частната тъжба е депозирана пред съответния първоинстанционен съд в района на който е извършено инкриминираното деяние, за което е повдигнато обвинение на подсъдимия А. с твърдения за извършено престъпление по чл. 148, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 вр. чл. 146, ал. 1 НК. Това е така, защото процесния писмен документ, в който се съдържат инкриминираните с тъжбата изрази е бил депозиран в Апелативна прокуратура – гр. София, която се намира в района на действие на Софийски районен съд. При това положение делото е местно и родово подсъдно на Софийски районен съд по правилата на чл. 35, ал. 1 и чл. 36, ал. 1 НПК

Въззивният съд след като внимателно се запозна със съдържанието на частната тъжба на частния тъжител И., инициирала наказателното производство от частен характер срещу подсъдимия А. И. А. намира, че същата не отговаря на изискванията заложи от законодателя в разпоредбата на чл. 81, ал. 1 НПК. Доколкото наказателното производство за престъпленията обида и клевета, съгласно чл. 161, ал. 1 НК, се образува по тъжба на пострадалия от престъплението, то и законът е възвел императивни изисквания към съдържанието на тъжбата в процесуалната норма на чл. 81, ал. 1 НПК, тъй като тя очертава фактическите рамки на обвинението, по което следва да се защитава подсъдимият. За частният тъжител е налице

задължение да посочи изчерпателно само фактическите обстоятелства на престъплението, които са необходими за предварителната преценка относно характера на извършеното деяние. При това, действителната воля на тъжителя следва да се изясни още преди даване ход на тъжбата, като в разпореждането на съдията-докладчик за насрочване на делото в открито съдебно заседание следва да се квалифицира правно повдигнатото от тъжителя обвинение и да се посочи, за какво престъпление се предава на съд подсъдимият, включително да се окачествят правно релевантните фактически твърдения от обективната му страна, както и всичките му изпълнителни форми и квалифициращи признаци, покриващи елементите на някой от престъпните състави от особената част на НК, които се преследват по частно правен ред. Действително, депозираната от частния тъжител И. частна тъжба, инициирала наказателното преследване срещу подсъдимия А., е депозирана в законоустановения 6 месечен срок, визиран в чл. 81, ал. 3 НПК, но изпълнението на това изискване не е достатъчно за да се реализира в пълнота нейното процесуално предназначение. Това е така, защото процесуалното предназначение на частната тъжба при престъпленията от частен характер, подобно на обвинителният акт при престъпленията от общ характер, е да очертае рамките на предмета на доказване в съдебната фаза на наказателния процес, поради което и същата следва да съдържа всички данни свързани с обстоятелствата на престъплението, сред които са времето, мястото и конкретните действия, за които се твърди, че са неправомерно извършени от дееца. В тъжбата следва ясно и точно да бъдат изложени всички обстоятелства, които подлежат на доказване в наказателния процес, за да може обвиненото лице да узнае в какво точно се обвинява и да може да реализира в пълнота правото си на защита. В този смисъл е т. 4.2 от ТР № 2/2002 г. на ОСНК на ВКС и Решение № 93 от 23.03.2010 г. на ВКС по н. д. № 751/2009 г., III НО, НК. Тук е мястото да се посочи, че предвид специфичният характер на производствата, които се образуват по повод депозирана частна тъжба от лице, което счита, че е пострадало от деяние, което съставлява престъпление преследвано по частно правен ред, без участие на прокурор, поставя изискване към съдията-докладчик, от първата инстанция, да посочи правната квалификация на описаните в тъжбата факти и обстоятелства, като ги субсумира под съответния състав на престъпление по НК, но след като приеме за редовна частната тъжба.

В конкретния случай, от страна на първия съд, не е изпълнено възложеното му задължение да провери дали така депозираната частна тъжба, от частния тъжител И., е редовна и отговаря на изискванията на чл. 81, ал. 1 НПК, съобразно изложеното от въззивния съд по-горе. Въззивният съд констатира, че депозираната частна тъжба е нередовна и не отговаря на изискванията, заложили към нейното съдържание и визирани в процесуалната норма на чл. 81, ал. 1 НПК. Това е така, защото в частната тъжба не са посочени по ясен, точен и безпротиворечив начин времето и мястото на извършване на инкриминираното деяние, за което се повдига обвинение на подсъдимия А.. От направеното изложение, в обстоятелствената част на частната тъжба, не може да се установи по несъмнен, ясен и точен начин

времето на узнаване, от страна на частната тъжителка, на инкриминираните в тъжбата изрази, за които се твърди, че чрез тяхното изнасяне на 02.08.2022 г. в процесната жалба с вх. № 1841/2022 г., депозирана пред Апелативна прокуратура София, е извършено престъплението, вменено на подсъдимия А.. Частният тъжител И. е посочила в депозираната от нея частна тъжба, че служебно ѝ е станало известно за депозираната на 02.08.2022 г. от подсъдимия А., в качеството му на адвокат, писмена жалба пред Апелативна прокуратура София, но така посоченото не установява времето и мястото, на които ѝ е станало известно твърдяното от нея узнаване. В подкрепа на изложеното от въззивния съд са и дадените в хода на първоинстанционното производство показания от свидетелите К.С., А.Р. и Г.Д., които също не конкретизират времето на узнаване, от страна на частния тъжител И., на инкриминираните в частната тъжба думи и изрази, т.к. трите свидетелки единствено посочват, че са провели разговор с частната тъжителка по повод служебно станалата им известна писмена жалба, депозирана в Апелативна прокуратура София от подсъдимия А.. По този начин не става ясно, от изложението в частната тъжба, не само времето и мястото на които частната тъжителка е възприела обидните за нея думи и изрази, но и при какви точно обстоятелства същата ги е узнала, защото посоченото от нея „служебно ми стана известно”, не може да дерогира законоустановеното правило, а именно в частната тъжба да се посочи времето, мястото и начина на узнаване за извършеното деяние, които са част от обективната страна на престъплението. Непосочването на факти, обуславящи съставомерността на деянието, включително относно времето, мястото и начина на инкриминираната дейтелност води до ограничаване правата на подсъдимия в съдебното производство, а именно да разбере в какво точно е обвинен. Така констатираната от въззивния съд процесуална нередовност на частната тъжба е останала извън ползрението на първия съд, за който е било налично задължението да предостави възможност на частния тъжител да отстрани нередовностите в частната си тъжба, като му определи срок за това, а в случай, че не отстрани констатираните от съдията-докладчик нередовности, то тогава да прекрати наказателното производство по делото, а не както е сторил в случая давайки ход на тъжбата. Както процесуалния закон – НПК, така и в практика на ВКС, не се поставя никакво ограничение за възможността частният тъжител да поправи непълнотата в съдържанието на частната тъжба /напр. относно дата, място или елементи от фактическото изпълнение на престъплението/, стига непълнотата да е отстранена преди изтичане на шестмесечния преклузивен срок по чл. 81, ал. 3 НПК, който е абсолютна процесуална предпоставка за образуване на делото от частен характер.

Не на последно място въззивния съд констатира и липса на мотиви в обжалвания съдебен акт, т.к. от страна на първия съд не е направен дължимия се по смисъла на чл. 305, ал. 3 НПК доказателствен анализ на събраната по делото доказателствена съвкупност. Направеното в мотивите към присъдата описание на събраните по делото писмени доказателства не може да замести анализа на събраните по делото доказателства, който следва да бъде

извършен от решаващия съд, а липсата на анализ води до невъзможност да се установи волята на този съд по фактите, както и неговото вътрешно съдийско убеждение по тях, от страна на контролиращия съд. Правото на съда да взема своето решение по вътрешно убеждение е суверенно, но не и безконтролно, защото същото като резултат на логическа дейност, следва да се основава на обективно, пълно и всестранно изследване на всички обстоятелства по делото и то подлежи на контрол. Именно необходимостта от осигуряване на ефективна възможност да бъде извършена проверка за наличието или липсата на логически грешки при осъществяването на дейността на съда по решаване на делото, налага да бъдат излагани изрични съображения по въпросите, посочени в чл. 301 НПК. Това е така и защото в мотивите следва да се посочи, какви обстоятелства се считат за установени, въз основа на кои доказателства съгласно чл. 305, ал. 3 НПК, след което въз основа на анализа на фактите по делото да се посочи какви са правните съображения при решаване на въпросите по чл. 301, ал. 1 НПК. Липсата на мотиви винаги е основание за отмяна на постановения от контролиращия съд съдебен акт и за връщане на делото за ново разглеждане, защото са нарушени правата на страните да узнаят действителната воля на съда по фактите и да реализират своето право на защита пред горната съдебна инстанция. В конкретния случай, обаче и доколкото е налице друго по-силно основание за отмяна на обжалваната присъда и за прекратяване на наказателното производство по делото, то и делото не следва да бъде връщано на първия съд за ново разглеждане на основание липса на мотиви.

За пълнота е необходимо да се посочи, че разпореждането на първия съд, постановеното на 19.01.2023 г. за даване ход на тъжбата е процесуално непрецизно, т.к. в мотивите му е посочено, че „с тъжбата законосъобразно е повдигнато обвинение срещу А. И. А.”, а в диспозитива му е посочено, че се „дава ход на тъжбата за извършено от А. И. А. престъпление ...”. Така постановеното разпореждане създава действително предпоставки за съмнение в безпристрастността на съда, дори и такава да липсва, в който смисъл са направени и искания за отвод на председателя на съдебния състав, от страна на подсъдимия А., който е квалифициран юрист. Необходимо е съда да използва правно формулирани изрази по начин, по който да не създава съмнения у страните за своята безпристрастност, а единствено да подчинява своите действия на закона, фактите по делото и своето вътрешно убеждение.

Същевременно, въпреки че частната тъжба на частният тъжител И. не е отговаряла на минималните стандарти за повдигане на обвинение и за реализиране на гражданската отговорност на подсъдимия, първостепенният съд е образувал и разгледал делото по същество и е постановил обжалваната присъда, с която е признал подсъдимия А. за виновен по повдигнатото му с тъжбата на частният тъжител обвинение за извършено престъпление по чл. 148, ал. 1, т. 1 и т. 3 вр. чл. 146, ал. 1 НК, и съответно е уважил предявеният срещу него граждански иск. По този начин, първата инстанция се е произнесла /с обжалваната присъда/ по частна тъжба, която не е отговаряла на законовите изисквания относно съдържанието, необходимо ѝ за да формира

ясно обвинение срещу конкретно лице, поради което въззивният съд намира, че образуването и проведеното въз основа на нея наказателно производство от частен характер, подлежи на прекратяване на основание чл. 334 т. 4, вр. с чл. 24, ал. 5, т. 2 НПК, съответно след отмяна на първоинстанционната присъда не само в наказателната, но и в гражданско осъдителната ѝ част.

В тази връзка настоящият съдебен състав намира за необходимо да отбележи, че не съществува законова възможност въззивният съд сам да даде указания на частния тъжител за отстраняване на нередовностите в частната тъжба с отмяната на обжалваната присъда и връщане на делото на районния съд. Посоченото е недопустимо, предвид обстоятелството, че тъжбата на частния тъжител, с която е инициентирано настоящото наказателно производство е депозирана на 27.10.2022 г., предвид което към настоящия момент е изтекъл и преклузивния шест месечен срок по чл. 81, ал. 3 НПК.

Мотивиран от гореизложеното въззивният съд упражни правомощието си по чл. 334, т. 4, вр. с чл. 24, ал. 5, т. 2 НПК по отмяна изцяло на обжалваната първоинстанционна присъда и прекратяване на наказателното производство по делото, което пък от своя страна определя като безпредметно обсъждането на доводите във въззивната жалба, които са по същество на спора.

Водим от горното Софийски градски съд, НО, ХІІІ въззивен състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ изцяло присъда от 02.06.2023 г., постановена по НЧХД № 13632/2022 г. по описа на СРС, НО, 100 състав.

ПРЕКРАТЯВА наказателното производство по делото.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховния касационен съд в петнадесетдневен срок от съобщението до страните, че е постановено.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____